

Κυριακή μετά την Χριστού Γέννησις: Η επιστροφή από την Αίγυπτο και η εγκατάσταση στη Ναζαρέτ (Άγιος Ιωάννης Χρυσόστομος)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 25 Δεκεμβρίου, 2020

[Ματθ. 2, 13-23]

Ερμηνεία Ιερού Χρυσοστόμου στα εδάφια 19-23 του δευτέρου κεφαλαίου του «κατά Ματθαίου» ευαγγελίου.

«Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρώδου ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ φαίνεται τῷ Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ. λέγων· ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραὴλ· τεθνήκασι γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου (: Ὅταν πέθανε λοιπὸν ὁ Ἡρώδης, ἰδοὺ ἕνας ἄγγελος Κυρίου φάνηκε στον Ἰωσήφ σε ὄνειρο στην Αἴγυπτο και του εἶπε: “Σήκω και πάρε το παιδί και τη μητέρα του και πήγαινε με την ησυχία σου στη χώρα των Ἰσραηλιτῶν· διότι ἔχουν πεθάνει πλέον εκείνοι που ζητούσαν να πάρουν τη ζωὴ του παιδιοῦ”)» [Ματθ. 2, 19]. Δεν λέγει: «Φεύγε», ἀλλὰ «πορεύου».

Εἶδες πάλι μετὰ τον πειρασμό την ἀνεση και μετὰ την ἀνεση τον κίνδυνο πάλι; Διότι ἐλευθερώθηκε μεν ἀπὸ την ἀνάγκη του ἐκπατρισμοῦ, και ἐπέστρεψε πάλι στην πατρική του γη και εἶδε να ἔχει πεθάνει ὁ φονιάς των παιδιῶν, ὅταν ὅμως ἐπανήλθε στην πατρίδα του, βρίσκει ἐκεῖ υπόλοιπα των παλαιῶν κινδύνων· βρήκε να ζει δηλαδή ἐκεῖ και να ἔχει το βασιλικὸ ἀξίωμα ὁ υἱός του τυράννου. Και γιατί τώρα βασίλευε στην Ἰουδαία ὁ Ἀρχέλαος [: ὁ Ἀρχέλαος, ἀποδείχτηκε σκληρότερος ἀπὸ τον πατέρα του, ἀπὸ τον ὁποῖο και ὁ φόβος του Ἰωσήφ να εγκατασταθεῖ στην περιοχή του. Καταγγέλθηκε στη Ρώμη για τη σκληρότητά του, ἐξορίστηκε ἔπειτα ἀπὸ ἐννέα ἐτῶν ηγεμονία και πέθανε στη Βιέννη], ἐνὸς ηγεμόνας ἦταν ὁ Πόντιος Πιλάτος; Ἦταν πρόσφατος ὁ θάνατος του Ἡρώδη και δεν εἶχε ἀκόμη διαμοιραστεῖ και διαιρεθεῖ σε πολλὰ μέρη ἡ βασιλεία. Ἐπειδὴ πρὶν λίγο μόλις καιρὸ εἶχε πεθάνει ὁ Ἡρώδης ὁ Μέγας, εἶχε τώρα την ἐξουσία ὁ υἱός στη θέση του πατρός του. Εἶχε βέβαια και ἀδελφὸ ὁ Ἡρώδης ὁ Μέγας με το ἴδιο ὄνομα, γι' αὐτὸ ὁ Ευαγγελιστὴς προς διάκρισή τους πρόσθεσε: «ἀντὶ Ἡρώδου τοῦ πατρός αὐτοῦ (: βασίλευε ὁ Ἀρχέλαος στη θέση του πατέρα του του Ἡρώδη)». Ἀν ὅμως ὁ Ἰωσήφ φοβόταν να ἐλθεῖ στην Ἰουδαία ἐξαιτίας του Ἀρχέλαου, ἔπρεπε να φοβηθεῖ και στη Γαλιλαία ἐξαιτίας του νέου Ἡρώδη [: πρόκειται για τον Ἡρώδη τον Ἀντίπα, υἱὸ του Μεγάλου Ἡρώδη, τετράρχη της Γαλιλαίας και της Περσίας]. Ἀφοῦ ὅμως ἀλλάξε το μέρος της εγκατάστασής τους

και πήγε στη Ναζαρέτ, δημιουργούνται κάποια σύγχυση και συσκοτίση· διότι η μανία όλη και η προσοχή είχε στραφεί κατά της Βηθλεέμ και των περιχώρων της. Αφού είχε λοιπόν εκτελεστεί η σφαγή όλων των παιδιών που είχαν την επίφοβη ηλικία, νόμιζε ο νεαρός Αρχέλαος ότι είχε συντελεστεί το παν και ότι ανάμεσα στα πολλά παιδιά είχε φονευθεί και το παιδί που ζητούσαν. **Αφού εξάλλου είχε δει και το κακό τέλος του πατέρα του, έγινε διστακτικότερος στο να προχωρήσει περισσότερο και να του συναγωνιστεί στην παρανομία.**

Έρχεται λοιπόν ο Ιωσήφ στη Ναζαρέτ και αποφεύγει έτσι τον κίνδυνο, ενώ συγχρόνως εγκαθίσταται στην ιδιαίτερη πατρίδα του. Για περισσότερη ενθάρρυνσή του λαμβάνει και τη σχετική με αυτό πληροφορία του αγγέλου. Ο Λουκάς βέβαια δεν αναφέρει ότι ήλθε εκεί έπειτα από υπόδειξη του αγγέλου αλλά ότι αφού εκπλήρωσαν όλοι τον απαιτούμενο καθαρισμό, επέστρεψαν στη Ναζαρέτ [Λουκ. 2, 39: «*Καὶ ὡς ἐτέλεσαν ἅπαντα τὰ κατὰ τὸν νόμον Κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἰς τὴν πόλιν ἑαυτῶν Ναζαρέτ (: και ὅταν ο Ιωσήφ και η Μαρία τελείωσαν ὅλα ὅσα ο νόμος του Κυρίου ὀριζε για τον καθαρισμό και την αφιέρωση του παιδιού, γύρισαν πίσω στη Γαλιλαία, στην πατρίδα τους τη Ναζαρέτ)*»]. Τι μπορούμε να πούμε; Ότι ο Λουκάς αναφέρεται στο χρόνο προ της καθόδου στην Αίγυπτο. Δεν ήταν δυνατό να τους οδηγήσει ο Ιωσήφ εκεί προ του καθαρμού, για να μην διαπραχθεί παράβαση του μωσαϊκού νόμου. Περίμενε να γίνει ο καθαρμός για να έλθει στη Ναζαρέτ και τότε μόνο να μεταβούν στην Αίγυπτο. Και αφού επανήλθαν από την Αίγυπτο, τους δίνει εντολή να έλθουν στη Ναζαρέτ. Πριν από το γεγονός αυτό δεν είχαν λάβει τον χρηματισμό στο όνειρό τους να μεταβούν εκεί, αλλά με την εγκατάστασή τους στην πατρίδα τους το πραγματοποιούσαν τούτο από μόνοι τους. **Επειδή δηλαδή δεν είχαν μεταβεί στη Βηθλεέμ παρά για την απογραφή μόνο, και επειδή δεν είχαν πού να μείνουν, αφού ολοκλήρωσαν τον σκοπό για τον οποίο είχαν ανέλθει, επέστρεψαν στη Ναζαρέτ.** Για τον λόγο αυτόν και ο άγγελος προς καθησυχασμό, τους αποδίδει στην πατρίδα τους. Και δεν το εκτελεί και τούτο απλώς και τυχαία, αλλά το συνοδεύει με την προφητεία· διότι λέγει ο ευαγγελιστής: «*ὅπως πληρωθῆ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται (: για να πραγματοποιηθεί έτσι εκείνο που είπαν οι προφῆτες, ὅτι ο Ιησούς θα ονομαστεί περιφρονητικά από τους εχθρούς του Ναζωραῖος)*» [Ματθ. 2, 23].

Ποιος προφήτης είπε την προφητεία αυτήν; Μην είσαι περίεργος και μη λεπτολογείς, διότι **πολλά προφητικά βιβλία έχουν εξαφανιστεί. Και αυτό δύναται να το συμπεράνει κανείς από τη διήγηση των ιστορικών βιβλίων των «Παραλειπομένων».** Πραγματικά, καθώς οι Ιουδαίοι ἦσαν αδιάφοροι και διαρκώς περιέπιπταν στην ασέβεια, άλλα από τα βιβλία τα άφηναν να χάνονται και άλλα τα έκαιγαν και τα έσχιζαν οι ίδιοι. Και την καύση των βιβλίων τη διηγείται ο Ιερεμίας [Ιερ. 43, 23-24: «*καὶ ἐγενήθη ἀναγινώσκοντος Ἰουδὶν τρεῖς σελίδας καὶ τέσσαρας, ἀπέτεμεν αὐτὰς τῷ ξυρῷ τοῦ γραμματέως καὶ ἔρριπτεν*

εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας, ἕως ἐξέλιπε πᾶς ὁ χάρτης εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας. καὶ οὐκ ἐζήτησαν καὶ οὐ διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ οἱ ἀκούοντες πάντας τοὺς λόγους τούτους (: κατά τον χρόνο ὅμως που ο Ιουδὴν διάβαζε τρεις και τέσσερις σελίδες, ο βασιλιάς με το μαχαιράκι του γραμματέα τις έκοβε και τις έριχνε στη φωτιά, που βρισκόταν στη σχάρα, στο πύραυνο. Έτσι λοιπὸν παρέδωσε στο πυρ ὅλη την περγαμηνή. Ο βασιλιάς και οι αυλικοὶ που βρίσκονταν γύρω του δεν συγκλονίστηκαν ἀπὸ ὅσα ἦταν γραμμένα στην περγαμηνή, δεν διέρρηξαν ὡς ἐνδειξη λύπης και μετανοίας τα ενδύματά τους, ἀκούγοντας τα λόγια αὐτά)», ενώ την καταστροφή ο συγγραφέας του τετάρτου βιβλίου των Βασιλειῶν, που μας λέγει ὅτι ἐπειτα ἀπὸ πολὺ χρόνο κατά τύχη βρέθηκε το Δευτερονόμιο θαμμένο κάπου και εξαφανισμένο [Δ΄ Βασ. 21 κ.ε.]. Και αν εἶχαν ἐτσι εγκαταλείψει τα βιβλία χωρίς να υπάρχουν βάρβαροι, πολὺ περισσότερο θα το ἔκαναν, ὅταν ἔκαναν ἐπιδρομές βαρβάρων. Εἰπώθηκαν αὐτά, **διότι ὅπως Του προανήγγειλαν οι προφῆτες, ἐτσι, «Ναζωραῖο», Του ἀποκαλοῦν και οι Ἀπόστολοι σε πολλὰ σημεῖα.**

«Αὐτό λοιπὸν μήπως ἔρριπτε κάποια σκιά στην προφητεία για τη Βηθλεέμ;», θα μπορούσε να ρωτήσει κάποιος.

Καθόλου. Απεναντίας αὐτό ακριβῶς κινεῖ και διεγείρει το ενδιαφέρον προς ἔρευνα ὅσων λέγονται γι' αὐτόν. Ἐτσι και ο Ναθαναήλ συμμετέχει στην ἀναζήτηση και ὅταν ο Φίλιππος του λέγει: «ὃν ἔγραψε Μωϋσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφήται, εὐρήκαμεν, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσήφ τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ (: βρίσκει στο μεταξύ ο Φίλιππος τον Ναθαναήλ και του λέει: "Εκείνον για τον οποίο ἔγραψε ο Μωυσῆς στο νόμο και προανήγγειλαν οι προφῆτες, τον βρήκαμε. Εἶναι ο Ἰησοῦς, ο γιος του Ἰωσήφ, και κατάγεται ἀπὸ τη Ναζαρέτ)» [Ιω. 1, 46], ἐκεῖνος ἀπαντά: «ἐκ Ναζαρέτ δύναται τι ἀγαθὸν εἶναι; (: Ἀπὸ τη Ναζαρέτ, το κακό και ἄσημο αὐτό χωριό, μπορεί να βγει τίποτε καλό;)» [Ιω. 1, 47]. Και η ἀπάντηση του Φιλίππου: «ἔρχου καὶ ἴδε (: Ἐλα και ὅταν Τον δεις με τα μάτια σου, θα πειστεῖς)» [Ιω. 1, 48]. Ἦταν χωριὸ χωρὶς σημασία και μάλιστα ὄχι ο οικισμὸς αὐτός μόνο ἀλλὰ και ολόκληρη η περιοχή της Γαλιλαίας.

Για τον λόγο αὐτόν οι Φαρισαῖοι ἔλεγαν: «Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ; ἐρεῦνησον καὶ ἴδε ὅτι προφήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας οὐκ ἐγήγερται (: μήπως και ἐσύ εἶσαι ἀπὸ τη Γαλιλαία; Ερεῦνησε και εὐκόλα θα δεις και θα πειστεῖς ἀπὸ τα πράγματα ὅτι κανεῖς προφήτης δεν ἔχει ὡς τώρα βγει ἀπὸ τη Γαλιλαία)» [Ιω. 7, 52]. Αὐτός ὅμως δεν ντρέπεται να ονομάζεται Ναζωραῖος, δε θεωρεῖ υποτιμητικό να ομολογεῖ ὅτι κατάγεται ἀπὸ ἐκεῖ, ἀποδεικνύοντας ὅτι δεν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ κανένα πιστοποιητικό και ὅτι δε χρειάζεται κανένα ἀπὸ τα ἀνθρώπινα. **Ἀκόμη και τους μαθητές Του, ἀπὸ τη Γαλιλαία τούς εκλέγει.** Ἐτσι ἀφαιρεῖ παντοῦ τις δικαιολογίες ἐκείνων που ἐπιθυμοῦν την ησυχία και ἀποδεικνύει ὅτι **κανένα ἐξωτερικό γνώρισμα δε μας χρειάζεται, αν ασκήσουμε την ἀρετή.**

Για τούτο δε φροντίζει ούτε για το σπίτι. Λέγει: «αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ (: οἱ αλεπούδες ἔχουν φωλιές και τα πουλιά του ουρανού ἔχουν μέρη που κουρνιάζουν, ενώ ο υἱὸς του ἀνθρώπου [δηλαδή ἐγώ που γεννήθηκα χωρίς πατέρα ἀλλά μόνο ἀπὸ τὴν Παρθένο και εἶμαι ο κατεξοχὴν ἀνθρώπος, γνωστός ἀπὸ τὴν ὑπόσχεση του Θεοῦ πρὸς τον Αδάμ] δεν ἔχει ποῦ να ἀκουμπήσει το κεφάλι Του)» [Λουκ. 9, 58]. Ὅταν Τον ἐπιβουλεύεται ο Ηρώδης, φεύγει, και ὅταν γεννήθηκε, Τον ἀνακλίνουν στη φάτνη, μένει στο στάβλο, ἐκλέγει μητέρα ἀφανή. Μας διδάσκει ἔτσι κανένα ἀπὸ αὐτὰ να μη θεωροῦμε ἐξευτελιστικό, **ποδοπατεῖ ἐκ προοιμίου κάθε ἀνθρώπινο ἐγωισμό, διατάζει να εἴμαστε διάκονοι τῆς ἀρετῆς.**

«Γιατί μεγαλοφρονεῖς για τὴν πατρίδα σου, ὅταν σου δίνω ἐντολή να θεωρεῖς τον εαυτό σου ξένο για ολόκληρη τὴν οἰκουμένη», μας λέγει. **Ὅταν ἔχεις τὴν ἐξουσία να γίνεις τέτοιος, ὥστε ο κόσμος ολόκληρος να μην εἶναι ἀξίός σου;** Ὅλα αὐτὰ εἶναι τόσο **μηδαμινά**, ὥστε μήτε ἀπὸ τους Ἕλληνες φιλοσόφους να μην ἀποδίδεται σε αὐτὰ καμία σημασία και να ἀποκαλοῦνται τα ἐκτός, και να κατέχουν τὴν τελευταία θέση.

Αλλά βέβαια ο Παῦλος τα ἀναγνωρίζει και ομιλεῖ ως ἐξῆς: «κατὰ μὲν τὸ εὐαγγέλιον ἐχθροὶ δι' ὑμᾶς, κατὰ δὲ τὴν ἐκλογὴν ἀγαπητοὶ διὰ τοὺς πατέρας (: ὅσο δηλαδή ἀφορὰ το Εὐαγγέλιο, οἱ ἀπίστοι Ἑβραῖοι εἶναι ἐχθροὶ του Θεοῦ και ἐξαιτίας του γεγονότος ὅτι κάλεσε ἐσὰς τους ἐθνικούς σε σωτηρία ο Θεὸς ὅσον ἀφορὰ ὅμως τὴν ἀπὸ αἰώνων ἐκλογή τους, εἶναι ἀγαπητοὶ στο Θεό και για τους προγόνους, ἀπὸ τους οποίους κατάγονται)» [Ρωμ. 11, 28], ἀντιτείνει. Αλλά πες μου, πότε το εἶπε και σε ποιους ἀναφερόμενος και πρὸς ποιους ομιλώντας; Βέβαια πρὸς τους προερχόμενους ἀπὸ εἰδωλολάτρες υπερηφανευόμενους υπερβολικά για τὴν πίστη τους και που με το να ἐπιτίθενται σφοδρά κατὰ των Ἰουδαίων, τους ἀπομάκρυναν ἀκόμη περισσότερο κατὰ αὐτὸν τον τρόπο.

Με τον λόγο του ο Παῦλος περιόριζε τὴν υπερηφάνεια ἐκείνων, ἐνὼ προσεῖλκυε τους Ἰουδαίους και τους προέτρεπε στον ἴδιο ζήλο· διότι ὅταν ἀναφέρεται στους σπουδαίους και μεγάλους ἐκείνους ἀντρες που με πίστη δέχονταν τις ἐπαγγελίες του Θεοῦ, ἀκουσε πὼς ομιλεῖ· «οἱ γὰρ τοιαῦτα λέγοντες ἐμφανίζουσιν ὅτι πατρίδα ἐπιζητοῦσι. καὶ εἰ μὲν ἐκείνης ἐμνημόνευον, ἀφ' ἧς ἐξῆλθον, εἶχον ἂν καιρὸν ἀνακάμψαι· νῦν δὲ κρείττονος ὀρέγονται, τοῦτ' ἔστιν ἐπουρανίου. διὸ οὐκ ἐπαισχύνεται αὐτοὺς ὁ Θεὸς Θεὸς ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν· ἠτοίμασε γὰρ αὐτοῖς πόλιν (: διότι αὐτοὶ που ἔλεγον τέτοια λόγια, φανέρωναν καθαρὰ, ὅτι δεν ἐπαναπαύονταν στην ἐπίγεια πατρίδα, ἀλλά ζητούσαν τὴ μόνιμη και χαρμόσυνη πατρίδα, δηλαδή τον ουρανό. Και εἴαν θυμούνταν ἐκείνη, τὴν ἐπίγεια πατρίδα, ἀπὸ τὴν ὁποία εἶχαν ἐξέλθει, εἶχαν και τον χρόνο και τὴν ευκαιρία να ἐπανέλθουν σε αὐτὴν. Τώρα ὅμως ἐπιθυμοῦν σφοδρά καλύτερη και τελειότερη πατρίδα, δηλαδή τὴν

επουράνια. Για τον λόγο αυτόν και ο Θεός δεν αισθάνεται εξαιτίας τους καμία ντροπή, να ονομάζεται Θεός τους. Αντιθέτως, **ευαρεστείται σε αυτούς**, όπως μαρτυρείται από το γεγονός ότι τους έχει ετοιμάσει επουράνια και μακάρια πατρίδα)» [Εβρ. 11, 14-16]. Και άλλη φορά: «Κατὰ πίστιν ἀπέθανον οὗτοι πάντες, μὴ λαβόντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ πόρρωθεν αὐτὰς ἰδόντες καὶ ἀσπασάμενοι, καὶ ὁμολογήσαντες ὅτι ξένοι καὶ παρεπίδημοί εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς (: Ὅλοι αὐτοὶ πέθαναν **στερεωμένοι στην πίστη και στην ελπίδα, που γεννά η πίστη, χωρίς εντούτοις να λάβουν τις επαγγελίες. Αλλά τις είδαν από μακριά και τις δέχτηκαν με όλη τους την ψυχή και ὁμολόγησαν με τα έργα τους και με τα λόγια τους, ότι είναι ξένοι και παρεπίδημοι επάνω στη γη)**» [Εβρ. 11, 13].

Αλλά και ο Ιωάννης έλεγε σε όσους έρχονταν προς αυτόν: «Ποιήσατε οὖν καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας, καὶ μὴ ἄρξησθε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ (: **Μόνο το βάπτισμα δεν ωφελεί. Αν θέλετε να σωθείτε από την οργή που πρόκειται σε λίγο να ξεσπάσει, κάνετε καλά έργα, τα οποία είναι άξιοι καρποὶ της αληθινῆς μετάνοιας, και δείξτε με ενάρετες πράξεις την ειλικρινή μετάνοιά σας. Και μην αρχίσετε να λέτε μέσα σας: "Πατέρα μας έχουμε τον Αβραάμ· διότι σας λέω ότι ο Θεός έχει τη δύναμη και από το πλέον ακατάλληλο υλικό, ακόμη και από αυτές εδώ τις πέτρες, να αναστήσει απογόνους του Αβραάμ"**)» [Λουκά 3, 8].

Και ο Παύλος λέγει πάλι: «Οὐχ οἶον δὲ ὅτι ἐκπέπτωκεν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. οὐ γὰρ πάντες οἱ ἐξ Ἰσραήλ, οὗτοι Ἰσραήλ (: Το ὅτι ὁμως χωρίστηκαν οι Ισραηλίτες από τον Μεσσία και ξέπεσαν από τις ευλογίες που μας έφερε, δεν έχει τη σημασία που με μια πρώτη ματιά θα φανταζόταν κανείς. Δεν σημαίνει δηλαδή ὅτι ἔχασε τη δύναμή του και διαψεύσθηκε ο λόγος με τον οποίο ο Θεός βεβαίωσε τη διαθήκη Του· **διότι αληθινός ισραηλιτικός λαός δεν είναι ὅλοι ὅσοι κατάγονται σαρκικά από τον Ἰσραήλ)**» [Ρωμ. 9, 6].

Τι ωφελήθηκαν λόγου χάρη τα παιδιά του Σαμουήλ από το γένος το πατρικό, αφού δεν έγιναν κληρονόμοι της πατρικής αρετής; Τι κέρδισαν επίσης τα παιδιά του Μωυσή, που δεν μιμήθηκαν την αυστηρή ευσέβεια του πατέρα τους; Δεν τον διαδέχτηκαν ούτε στην εξουσία αλλά ενώ εκείνοι την έγγραφαν στο ὄνομά τους ως πατέρα τους, **η αρχηγία του λαού μεταβιβαζόταν σε άλλον, σε εκείνον που έγινε υἱός του κατά την αρετή**. Τι ζημιώθηκε ο Τιμόθεος αν και καταγόταν από Έλληνα πατέρα; Και πάλι, τι κέρδισε ο γιος του Νώε [πρόκειται για τον γιο του Νώε Χαμ, ο οποίος προσέβαλε τον πατέρα του και για τον λόγο αυτόν ο Νώε τον καταράστηκε να γίνει δούλος των αδελφών του Σημ και Ιάφεθ: Γεν. 9, 18-27], από την αρετή του πατέρα του, αφού έγινε από ελεύθερος που ήταν, δούλος; Βλέπεις ὅτι **δεν επαρκεί η ευγένεια του πατέρα για να προστατεύσει τα παιδιά;** Η κακία της προαιρέσεώς τους νίκησε τους νόμους της φύσεως και δεν τον αποξένωσε μόνο

από την αρετή του πατέρα του, αλλά του στέρησε και την ελευθερία. Και ο Ησαΰ δεν ήταν υιός του Ισαάκ και δεν είχε προστάτη τον πατέρα του; Και ο πατέρας του φρόντιζε και επιθυμούσε να τον κάνει μέτοχο των ευλογιών του και εκείνος πάλι για τον λόγο αυτόν έπραττε όλα τα θελήματά του. **Επειδή όμως ήταν κακός, τίποτε από αυτά δεν κέρδισε και ενώ ήταν μεγαλύτερος και είχε τον πατέρα με το μέρος του βοηθό σε όλα, επειδή δεν είχε με το μέρος του τον Θεό, εξέπεσε σε όλα.**

Και γιατί ασχολούμαι με τους ανθρώπους; Οι Εβραίοι έγιναν υιοί του Θεού και δεν κέρδισαν τίποτε από τη μοναδική αυτήν ευγένεια. Και αν κάποιος, ο οποίος έγινε υιός του Θεού, τιμωρείται βαρύτερα, **αν δεν παρουσιάσει αρετή άξια της ευγένειας αυτής**, πώς μου προβάλλεις την ευγένεια των προγόνων και των παππούδων; Και δεν θα βρεις στην Παλαιά μόνο αλλά και στην Καινή Διαθήκη να επικρατεί ο κανόνας αυτός; «*και λέγει αὐτῷ· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ’ ἄρτι ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεωγῶτα, καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου (: και στη συνέχεια λέγει προς αυτόν, ώστε να ακούσουν και οι άλλοι μαθητές: “σας διαβεβαιώνω ότι από τώρα θα δείτε ανοικτό τον ουρανό και τους αγγέλους του Θεού να ανεβαίνουν και να κατεβαίνουν, να συνοδεύουν και να υπηρετούν τον υιό του ανθρώπου, ο οποίος ως Θεός είναι κύριος και των αγγέλων)*» [Ιω. 1, 52], λέγει.

Αλλά όμως από τα παιδιά αυτά, πολλά, είπε ο Παύλος, δεν ωφελούνται τίποτε από τον πατέρα: «*Ἴδε ἐγὼ Παῦλος λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν περιτέμνησθε, Χριστὸς ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει (: Να, εγώ ο Παύλος σας λέω ότι, αν περιτέμνεστε, ο Χριστός δεν θα σας ωφελήσει τίποτα)*» [Γαλ. 5, 2]. **Και αν δεν ωφελεί ο Χριστός σε τίποτε εκείνους που δεν θέλουν να προσέξουν τη ζωή τους, πώς θα τους προστατέψει ο άνθρωπος;**

Ας μη μεγαλοφρονούμε λοιπόν μήτε για την ευγενή καταγωγή, μήτε για τον πλούτο μας, αλλά ας περιφρονούμε και αυτούς που μεγαλοφρονούν γι' αυτά. Μήτε να αποθαρρυνόμαστε για την πτωχεία μας. **Ας επιδιώκουμε τον πλούτο των αγαθών έργων και ας αποφεύγουμε την πτωχεία εκείνη που οδηγεί στην κακία.** Εξαιτίας αυτής και ο πλούσιος εκείνος ήταν φτωχός. Για τον λόγο αυτό και δεν πέτυχε ούτε μία σταγόνα δρόσου παρά την όλη ικεσία του [βλ. Λουκά, κεφ. 16]. Μολονότι ποιος από εμάς θα ήταν δυνατόν να γίνει τόσο πτωχός, ώστε να μην έχει να απολαύσει και λίγο νερό; Κανείς βέβαια. Και αυτοί που βασανίζονται από τη μεγαλύτερη πείνα, μπορούν ωστόσο να απολαύσουν λίγο νερό. Και όχι βέβαια μία σταγόνα ύδατος μόνο, αλλά να επιτύχουν και περισσότερη ανακούφιση. Δεν συνέβαινε αυτό όμως σε εκείνον τον πλούσιο, αλλά ήταν πτωχός μέχρι του σημείου αυτού· και το βαρύτερο ότι δεν υπήρχε τρόπος να ανακουφίσει την πείνα του.

Γιατί λοιπόν χάσκουμε μπροστά στα χρήματα, όταν δεν μας οδηγούν στον ουρανό;

Πες μου· αν κάποιος από τους βασιλείς της γης έλεγε ότι είναι αδύνατο να διακριθεί ο πλούσιος στο βασίλειό του και να τιμηθεί κατά κάποιον τρόπο, δεν θα πετούσατε **όλοι με περιφρόνηση** τα χρήματά σας; Στην περίπτωση αυτή αν σας στερήσουν της τιμής στα γήινα αυτά βασίλεια, τα χρήματα θα είναι ευκαταφρόνητα. Όταν όμως ο βασιλέας των ουρανών καθημερινά βοά και λέγει, ότι **είναι δύσκολο φορτωμένος με αυτά να φθάσεις στα ιερά εκείνα προπύλαια**, δεν θα τα εγκαταλείψουμε όλα, δεν θα αποξενωθούμε από τα υπάρχοντά μας, για να εισέλθουμε με θάρρος στη Βασιλεία;

ΠΗΓΕΣ:

- http://khazarzar.skeptik.net/pgm/PG_Migne/John%20Chrysostom_PG%2047-64/In%20Mathaeum.pdf
- Αγ. Ιωάννου Χρυσοστόμου Άπαντα τα έργα, πατερικές εκδόσεις «Γρηγόριος Παλαμάς», ΕΠΕ, εκδ.οίκος «Το Βυζάντιον», ομιλία Θ´ (επιλεγμένα αποσπάσματα) τομ. 9, σελ. 297-308 ,Θεσσαλονίκη 1978
- Βιβλιοθήκη των Ελλήνων, Άπαντα των αγίων Πατέρων, Ιωάννου Χρυσοστόμου έργα, τόμος 63, σελ. 196-202(ή 94-98 του PDF) . (<https://drive.google.com/file/d/0ByZQkrKg4yKLBUtJbURic2hhZFE/view>)
- Π. Τρεμπέλα, *Η Καινή Διαθήκη με σύντομη ερμηνεία* (απόδοση στην κοινή νεοελληνική), εκδόσεις αδελφότητας θεολόγων «Ο Σωτήρ», έκδοση τέταρτη, Αθήνα 2014.
- *Η Καινή Διαθήκη, Κείμενον και ερμηνευτική απόδοσις υπό Ιωάννου Κολιτσάρα*, εκδόσεις αδελφότητας θεολόγων «Η Ζωή», έκδοση τριακοστή τρίτη, Αθήνα 2009.
- *Η Παλαιά Διαθήκη κατά τους εβδομήκοντα*, Κείμενον και σύντομος απόδοσις του νοήματος υπό Ιωάννου Κολιτσάρα, εκδόσεις αδελφότητας θεολόγων «Η Ζωή», έκδοση τέταρτη, Αθήνα 2005.
- Παναγιώτου Τρεμπέλα, *Το Ψαλτήριον με σύντομη ερμηνεία*(απόδοση στην κοινή νεοελληνική), αδελφότης θεολόγων «Ο Σωτήρ», έκδοση Τρίτη, Αθήνα 2016
- http://users.sch.gr/aiasgr/Palaia_Diathikh/Biblia/Palaia_Diathikh.htm
- http://users.sch.gr/aiasgr/Kainh_Diathikh/Biblia/Kainh_Diathikh.htm
- http://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/tools/liddell-scott/index.html

(Επιμέλεια κειμένου: Ελένη Λιναρδάκη, φιλόλογος)